

REDOVISNING AV BIDRAG FÖR INTERNATIONELLT KULTURUTBYTE INOM FILM
Stockholm, 4 augusti 2013

Namn: Magnus Aronson

Resmål: Köpenhamn
Berlin
Poznań
Warszawa
Oświęcim (Auschwitz)
Bratislava
Budapest
Zagreb
Sarajevo
Wien
Brno

Datum: 13 juni-4 juli, 2013

Jag åkte på en tågresa genom Centraleuropa för att arbeta på ett manus till en långfilm med arbetsnamnet "Eurogirl". Idén till projektet har funnits med mig i många år, men den har inte utvecklats till en tydlig berättelse förrän nu. Anledningen till att jag ville skriva manuset samtidigt som jag reste med tåg genom Europa är att huvudrollen i filmen, Jesper*, åker på just en sådan resa för att leta efter Eurogirl. Jag ville låta min resa inspirera och föda idéer.

Min plan var att inte planera. I filmen låter sig Jesper styras av tecken, och resan blir helt slumpartad. Han vet inte om han kommer att tas mot Andorra, Rumänien eller Luxemburg. På samma sätt ville jag överraskas av mina egna val, och i så stor utsträckning som möjligt resa till länder och städer som jag inte hade haft en tanke på. Och precis så blev det.

Hela resan skedde med tåg. Om man inte tar en längre båtresa, så är enda vägen ut i Europa från Sverige genom Köpenhamn**. I Danmark fick jag kontakt med ett par i Berlin, som bjöd in mig att bo ett par nätter hos dem. Tanken att åka till Berlin hade förvisso föresvävat mig, dock stod denna stad inte högt på listan. Men jag drog alltså vidare mot Tysklands huvudstad. Det var på den platsen som jag kom öga mot öga med något som gav manuset en helt ny aspekt. Jag återkommer till detta möte.

I Tyskland fick jag reda på att en bekant till mig också korsade kontinenten med tåg. Hon frågade mig om jag ville ha ett rendez-vous i Polen, och jag svarade naturligtvis ja. En blick på kartan fick mig att upptäcka att staden

Poznan låg en kort, smidig resa från Berlin. Jag älskar Polen, men hade inte tänkt tanken på att denna resa skulle ta mig dit. Staden Poznan kände jag inte ens till. Just därför kändes detta som ett steg i rätt, oplanerad riktning. Polen visade sig också bli en enormt viktig och inspirerande plats för mig.

Det möte som jag gjorde i Berlin (nämnt ovan), som satte en ny riktning för hela filmprojektet, var ett möte med *kriget*! Jag hamnade vid Checkpoint Charlie, och det var där som Europas historia slog till mig i bröstet. Själva "checkpointen" är en lite fånig turistattraktion. Jag blev emellertid väldigt gripen när jag såg den utställning om muren i synnerhet, men Berlins, Europas och faktiskt världens historia i allmänhet, som kantade Friedrichstraße.

Innan denna resa ägde rum hade jag en helt annan bild av vad filmen Eurogirl skulle gestalta än vad jag har nu. Ta gärna en titt på de dokument som jag länkar till nedan. I dessa beskrivs en formlös, halvt fantastisk***, och icke-politisk idé till en film om en romantisk ung man som reser runt i Europa och letar efter sin drömtjej Eurogirl. Kanske finns inte ens Eurogirl; möjligheten att hon bara är Jespers uppfinning, hans föreställning om "den perfekta tjejen", finns där. Det var enkelt en poetisk och t.o.m. lite smetig historia. Dessutom, som sagt, i avsaknad av form. Atmosfär utan handling.

<http://ideascontentart.tumblr.com/post/10569197916/eurogirl-fragment-del-1>

<http://ideascontentart.tumblr.com/post/10594043717/eurogirl-fragment-del-2>

<http://ideascontentart.tumblr.com/post/10689720366/eurogirl-fragments-part-3>

Ursprungligen hade jag en vag idé att "Europa" i filmen skulle vara ett spännande och färgglatt pussel av en mängd olika, ganska välmående kulturer. En plats där man kan sugas upp i en klassiskt romantisk dröm av konst och mytologi. Europa som ett tåggluffaräventyr: Paris, Prag, Palermo...

Min resa vände dock upp och ner på allt detta, precis som planerat. I Berlin möttes jag av den första under resan konkreta insikten om att Europa framför allt är en plats med en historia av konflikt, förföljelse och krig. Detta visste jag givetvis, men jag hade inte tänkt att det skulle vara närvarande i manuset. På alla platser hamnade jag, halvt slumpmässigt, på utställningar om lidande och folks kamp under den nyligen förflutna historien: Museum of the Uprising i Warszawa, Terror House i Budapest, och fr.a. Auschwitz och Birkenau. Det var som att Europa försökte säga mig någonting. Berättelsen förändrades, och kom att handla lika mycket om Europas mörka 1900-tal som om den flyktiga Eurogirl och Jespers sökande efter henne.

Jag insåg att jag måste ta mig till den plats där allting började: Sarajevo. Där utlöstes som bekant det första världskriget, och som en följd av detta hela Europas (och på många sätt världens) moderna historia av konflikt. Världskrig

nummer två var en direkt följd av det första, och detta ledde i sin tur till skapandet (och användandet) av atombomben, samt det kalla kriget och den uppdelning av Jorden i öst och väst som fortfarande färgar vår världsbild. Den punkt där skotten avlossades måste spela en roll i filmen.

På samma gång så hamnade jag då på platsen för det senaste stora kriget i centrala Europa. Balkan har alltid varit en kokande gryta, som (enligt Churchill) "producerar mer historia än det kan konsumera". På galleriet i Sarajevo om Srebrenica fick jag en gripande och sorgligt svar på frågan "Kan det hända igen?" Just nu, 2013, är det många extrema krafter som verkar i Europa, inte minst på grund av den ekonomiska krisen. Filmen ska handla lika mycket om världsdelen situation idag som om dess historia.

Den sista slumpartade händelse under resan som inspirerade storyn var ett möte på tåget hem till Sverige. Jag träffade då en trevlig och intelligent ung man som hade cyklat omkring på Balkan. Vi blev vänner på facebook. När jag kom hem så insåg jag till min förvåning att han var en känd medlem av en extrem-nationalistisk organisation. När våra vägar korsades hade jag just insett att det var "nationalismen" som var den egentliga skurken i filmen. Vårt möte verkade onekligen som en tanke. En idé föddes: Kanske är Jesper i filmen dragen till nationalism? Jespers resa genom Europa blir då även en inre resa mot självinsikt och historisk förståelse.

Filmen ska dock inte bara handla om det ovanstående! Inte minst är det fortfarande ett färd mot Eurogirl som står i centrum. Detta sökande är fortfarande skildrat mycket poetiskt och svävande, och är en slags motvikt mot den politiska sidan av filmen som förmodligen ska skildras ganska dokumentärt. Det finns också andra ingredienser i manuset som jag inte har gått in på. T.ex. förekommer en arkitekt vid namn Amelia Franzoni, vars ande svävar över berättelsen. Hon symboliserar på något sätt uppbyggandet av Europa. Den arkitektoniska närvaron speglar Jespers ständiga spelande av Tetris. I detta spel är dock byggandet dömt att misslyckas.

Jag har nu pratat med ett produktionsbolag i Stockholm för att gå vidare med projektet. Det är inte bestämt hur filmen kommer att se ut i slutändan. Den kan bli mer eller mindre dokumentär, mer eller mindre abstrakt, etc. Nu finns det dock en tydlig idé, vågar jag påstå, till skillnad från innan jag företog denna resa som möjliggjordes med hjälp av ert stöd.

Rent dramaturgiskt skulle det vara perfekt om filmen kunde ha premiär den 28 juni 2014, d.v.s. exakt hundra år efter skotten i Sarajevo. Tidsramen är tyvärr för snäv för att detta skulle vara möjligt.****

Klicka på följande länk för att läsa den senaste utvecklingen av synopsis:

<http://aronson-aminoff.com/eurogirl.html>

KONSTNADSFÖRDELNING

Det bidrag jag fick från Konstnärsnämnden gick fr.a. till resekostnader, plus kost och logi på varje plats dit min resa tog mig. Jag skaffade även en ersatz-dator som jag använde till själva skrivandet under färden. Denna bestod av en billig läsplatta utan namn, samt ett löstagbart tangentbord. Det var oerhört praktiskt att ha med sig en slit-och-släng-dator, som jag inte behövde vara överdrivet försiktig med.

Magnus Aronson

Slipgatan 1
117 39 Stockholm

0736-22 33 26

magnusaronson@gmail.com

- * Jesper (liksom filmens alla andra namn) är ett arbetsnamn som kan komma att ändras
- ** Det blev dock en kortare båtresor, med den berömda färjan mellan Rødby och Puttgarden
- *** "Fantastisk" i ordets ursprungliga bemärkelse, alltså
- **** En ironisk detalj från resan är att jag, utan att reflektera över datumet, lämnade Sarajevo den 27 juni i år, en dag innan 99-årsjubiléet!